

PRESENTACIÓ

Teniu a les vostres mans el número 60 de la revista **Papers**. Gira a l'entorn de les múltiples dimensions dels processos de gentrificació; i de les pràctiques socials i les polítiques urbanes per construir el dret a la ciutat. Gentrificació i dret a la ciutat són dos conceptes que han anat guanyant força, al fil de la rellevància creixent dels fenòmens que expressen. No són termes nous, vénen de lluny. L'any 1964, el *Centre for Urban Studies del University College of London*, liderat per la sociòloga Ruth Glass (1912-1990) publicà el llibre col·lectiu "London: Aspects of Change". En el seu capítol introductori Glass utilitza per primer cop en clau acadèmica el terme *gentrification*. L'any 1968, Henry Lefebvre (1901-1991) publica "Le droit à la ville", ho fa en plena efervescència ciutadana, quan els carrers i les places de París erigien horitzons urbans d'esperança. Des de les obres icòniques de Glass i Lefebvre han passat més de cinc dècades: els barris de moltes ciutats han seguit gentrificant-se; i aquests mateixos barris han generat respostes socials i polítiques en defensa dels seus veïns i veïnes, del dret a la ciutat. S'han elaborat també moltes anàlisis i estudis al respecte. Els desplaçaments de residents vulnerables i les lluites urbanes no han desaparegut; des de fa uns anys, però, han retornat amb gran força.

El compromís de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans (IERMB) amb l'anàlisi acadèmicament rigorosa i socialment responsable de les dinàmiques de gentrificació i de les polítiques pel dret a la ciutat és ben palès. Bona mostra d'aquesta opció és el present monogràfic de **Papers**. Una opció emmarcada en una trajectòria de recerca de llarg abast, i que es vol constantment innovadora. Al llarg dels articles que configuren la revista es van desplegant elements conceptuals, analítics i reflexius. La proposta s'estructura en tres grans blocs.

En el primer bloc, **La Gentrificació. Fenomen global, processos diversos** es debaten les coordenades conceptuals de la gentrificació i es perfila la diversitat de contextos on aquesta es desplega. En el segon, **Factors i dimensions de la gentrificació** s'analitza en profunditat la metròpoli de Barcelona des del prisma de la gentrificació: les seves claus explicatives i els àmbits on es produeix. En el tercer bloc, **Dret a la ciutat versus gentrificació. Pràctiques i polítiques** es tracten les accions col·lectives i institucionals orientades a aportar elements de construcció del dret al barri i a la ciutat.

Aquest número de **Papers** és, nítidament, el fruit d'un treball sostingut i col·lectiu. Cal doncs expressar un agraïment molt sincer al conjunt de les autores i els autors. A tots i a totes gràcies per implicar-vos en aquest repte d'articular una recerca creativa i de qualitat; i per fer possible, amb ella, un nou lliurament de **Papers**, la revista de l'IERMB. Esperem que trobeu mirades suggerents i elements d'utilitat. Que sigui una eina de gaudi i aprenentatge.